

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Qvæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

De Lege Externa

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 80376800

52 An priuilegium stricte sit interprætandum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39888

vsu ita receptum est, vt testatur *Sanchez disp. 27. n. 34.* & in hoc conueniunt etiam Auctores initio relati, qui propterea sibi coherere non videntur, dum Vicario Capitulari hoc negant; hinc enim desumitur valida præsumptio contra stilum Curia, quam ipsi afferunt.

17 Tertio; Si Episcopus duos habeat Officiales, quorum vnus sit principalior; per hunc, & non per alium, huiusmodi commissiones, & dispensationes esse expediendas; Tum quia in *Clem. 2. de rescriptis*; Officialis Episcopi principalis dicitur capax istius delegationis. Tum quia hic solus, in rescriptis Pontificijs, nomine Officialis Diocæsani, intelligitur; Cum nomen dignitatis, absolutè prolatum, accipiatur communiter pro principali. Si verò vterque sit æquè principalis, & neuter in rescripto designetur, tunc quiuvis eligi poterit, cum quilibet æqualem habeat auctoritatem, nec vlli fiat iniuria, *Gutierrez num. 14.*

18 Quarto; Huiusmodi delegationes expediri non posse ab eo, qui ab Episco-

po ad commissiones solùm Pontificias expediendas specialiter eligeretur. Quia hic non esset Vicarius, nec ordinariam Vicarij iurisdictionem haberet, quod tamen requiritur, vt harum delegationum sit capax. *Sanchez num. 42.*

Quintò; Commissiones factas Vicario, expediri nullatenus posse ab Episcopo, etiam si ipsemet Vicarius, in Episcopum assumatur; quia dignitas Vicarij, ab Episcopi dignitate, est omnino diuersa, vt patet ex *cap. Venerabilibus; de sent. excomm. in 6.* Et quamuis Episcopi, ac Vicarij Tribunal idem sit in ijs, quæ sunt de iure ordinario, non est tamen idem in ijs, quæ specialiter committuntur; In his enim, Vicarius ab Episcopo non pendet, sed à Pontifice. Atque hinc est etiam Capitulum sede vacante, dispensationes Episcopi Vicario commissas, expedire non posse, eius verò Vicarium posse; quia scilicet, Capitulum succedit Episcopo, non Vicario. *Sanchez n. 30. Gutierrez de matr. cap. 125. num. 11.*

QV AESTIO LII.

An Priuilegium strictè sit interpretandum.

C A S V S.

1 **T**ITIVS, cùm esset illegitimus, & ad Sacros Ordines promoueri cuperet, dispensationem petijt, & obtinuit ad Ordines suscipiendos. Quatuor autem minoribus susceptis, dubitare coepit, an suscipere posset etiam maiores. Quæritur; Vtrum, ex vi obtentæ dispensationis, ad eos promoueri possit.

SYM.

SUMMARIVM.

- 2 Dispensatus ad Ordines, videtur promoueri posse etiam ad Sacros.
- 3 Haec dispensatio, est Principis beneficium.
- 4 Concessio indefinita, equipollet vniuersali.
- 5 Praesumitur amplè concessa.
- 6 Priuilegium, aliud est fauorabile, aliud odiosum.
- 7 Est explicandum solium, cum eius verba sunt obscura.
- 8 Dispensatus ad Ordines, ad Sacros promoueri non potest.
- 9 Est priuilegium odiosum.
- 10 Est iuri communi contrarium.
- 11 Ideoque restringendum.
- 12 Et si sit indefinitum, non equipollet vniuersali.
- 13 Neque eius concessio, est ampla.
- 14 Dispensatus ab oneribus, intelligendus est ab extraordinarijs.
- 15 Priuilegium concessum ad beneficia, intelligitur ad simplicia.
- 16 Priuilegium ad lites, est restringendum.
- 17 Si tamen redundet in fauorem Religionis, est ampliandum.
- 18 Priuilegium in iure communi contentum, latè est interpretandum.
- 19 Sicut etiam, motu proprio concessum.
- 20 Derogans verò iuri alterius, est restringendum.

RATIONES DVBITANDI.

- 2 **Q**uemadmodum non omnes leges eodem modo sunt interpretandæ;
R. P. Beati Lib. II.

ita nec omnia priuilegia. Quæritur igitur, latè ne, an strictè sit explicandum priuilegium. Videtur enim latè esse interpretandum; ideoque Titium dispensatum ad Ordines; ex vi talis dispensationis, promoueri posse etiam ad Sacros. Ita Rodriguez tom. I. quaest. 11. ar. 6. Henriq. de indulg. lib. 7. cap. 22. num. 3. & cap. 24. num. 4. Couaru. decr. 4. par. 2. cap. 8. §. 8. Salas disp. 20. nu. 90. Azor. lib. 5. cap. 23. quest. 2. Suarez disp. 41. de cens. sect. 3. num. 30.

Primò; Quia priuilegium Ordines suscipiendi, est Principis beneficium; ergo ad omnes extendendum videtur, ita vt comprehendat etiam maiores; Principis enim gratia, & beneficium latè est explicandum; cap. Olim; de verborum significatione, & L. benef. de const. Principum.

Secundò; Quia in materiâ priuilegiorum, concessio indefinita, equipollet vniuersali; Cum enim non sit maior ratio concedendi potius aliqua, quàm omnia, censetur vniuersaliter concedere omnia, vt docet Suarez loc. cit. Sed priuilegium concessum est Titio, ad suscipiendos Ordines indefinitè. Ergo æquiualeat priuilegio concessio ad omnes Ordines suscipiendos; Sicut ergo, ex vi huius, Titius ad Sacros Ordines promoueri posset, ita promoueri poterit ex vi illius.

Tertiò; Quia Princeps, eo ipso, quod beneficium concedit, & suam mentem clarè non explicat, praesumitur amplè concedere; Tum quia hoc est eius liberalitati conforme, Tum quia, si beneficium limitare vellet, apponeret limitationem.

tionem; Dum ergo non apponit, signum est, ipsum amplè, & sine limitatione, beneficium concedere. Sed, dum Titio priuilegium conceditur ad Ordines suscipiendos; nulla apponitur limitatio. Ergo rationabiliter præsumitur, amplè concedi, & consequenter ad omnes etiam maiores.

NOTABILIA.

6 **A**duertendum est primò; Duplex dari priuilegium; Aliud derogans iuri communi, vel alicuius Tertij, vt est exemptio à lege ieiunij, vel à solutione decimarum; & hoc odiosum est, quia legis, vel alicuius Tertij nocumentum continet, & grauiamen; Aliud nemini nocens, vt facultas confessiones audiendi, vel lucrandi Indulgentias; & hoc fauorabile est, quia gratiam, & fauorem, sine vilo nocumento, ac grauamine continet. Quod si priuilegium vni faueat, & alteri noceat, vt est exemptio à decimarum solutione, est mixtum ex odio, ac fauore, ita vt à causà, ob quam conceditur, colligi possit, an absolute sit fauorabile, an odiosum; Si enim causa, bono communi, aut Religioni faueat, censetur absolute fauorabile; Si verò causa sit, solum bonum priuatum Priuilegij, censetur absolute odiosum, quia damnum commune præponderat bono particulari.

7 Aduertendum est secundò; Priuilegium, tunc solum esse explicandum, cum eius verba sunt obscura, nec constat de mente Concedentis. Nam, quando de hac constat, tunc illi standum omnino est, cum priuilegium, totam suam vim

habeat à mente Concedentis. Cum verò de hac dubitatur, tunc ad coniecturas recurrendum est; vt ad supplicationem, cum precibus in illà contentis Princeps accommodare se soleat. *L. Si preees. ff. de legib. & cap. Inter dilectos, §. Cateri de fide instrum.* ad rem quæ conceditur, & ad subiectam materiam; ad aliud simile priuilegium; vel ad iudicium prudentum pro loco, & tempore; quando periculum est in mora, nec patet aditus ad Principem, nec eius animus aliunde colligi potest, aut inueniri. His positis,

RESOLVTIO.

Respondetur; Titium, ex vi dispensationis obtentæ, ad Sacros Ordines promoueri non posse. *Siluester cap. Clericus, 1. quest. 4. & v. Priuilegium qu. 3. Salas disp. 17. sect. 8. n. 49. Azor. lib. 5. cap. 23. quest. 2. Suar. lib. 8. de legibus cap. 28. num. 16. Sanchez. lib. 8. matr. disp. 1. num. 26. Bonac. disp. 1. qu. 3. pun. 7. §. 1. num. 10. Nauarrus cap. 12. nu. 9. & alij apud istos.*

Primò; Quia, Dispenfatio à Titio obtenta, cum sit iuris communis derogatiua, eumque eximat à lege irregularitatis, est priuilegium odiosum. Hoc autem, quantum fieri potest, est restringendum; ita enim habetur; *cap. Sanè; de priuilegijs, & in regulis iuris, odia restringi, fauores conuenit ampliari.*

Secundò, Quia Princeps, cum sit iuris communis auctor, & defensor, illud per suum priuilegium, quam minime fieri possit, lædere velle censetur, ideoque illi

illi derogare, solum quatenus expressè, per verba declarat, & non amplius. *L. Quod ausus. ff. de emancip. liberorum.* Et consequenter illud quantum fieri potest restringi. Sed priuilegium Ordines suscipiendi, obtentum à Titio, est iuri communi contrarium, eius enim dispensationem, ac derogationem continet. Ergo Pontifex censetur, per illud voluisse, quam minimè potuit, ius commune vulnerare, ideoque illud, quantum fieri potest, restringi, sicque intelligi concessum solum quoad Ordines minores. Si tamen Titius minores Ordines habuisset, dum priuilegium obtinuit, tunc, ne priuilegium esset frustraneum ac inutile, sed aliquem haberet effectum ad maiores ordines esset extendendum, & si Pontifex illum absolutè dispensasset in irregularitate, tunc omne vinculum abstulisset, ac proinde ad omnes Ordines, ac beneficia habilem reddidisset. Tum quia, verba absolutè prolata absolutè sunt intelligenda. Tum quia non esset maior ratio, cur priuilegium, ad vnum potius, quam ad alium effectum extenderetur.

OBIECTIONUM SOLVTIO.

- 11 **A**D rationes autem in contrarium adductas, facilis est responsio. Ad primam: Priuilegium Ordines suscipiendi, esse quidem Principis beneficium, sed iuri communi contrarium, illudque lædens, & consequenter odiosum, priuilegium autem odiosum, quantum fieri potest, est restringendum.
- 12 Ad secundam, Priuilegium indefinitum, æquipollere vniuersali, in priui-

legijs fauorabilibus, non verò in odiosis: Quia Principis intentio est, ius commune per suum priuilegium, quam minimè potest, vulnerare. Priuilegium, autem à Titio obtentum, est odiosum, cum sit iuris communis derogatiuum.

Ad tertiam similiter, Principis mentem esse, vt ampla sit concessio in priuilegijs fauorabilibus, cum nemini noceant, non verò in derogatiuis iuris communis, quale est obtentum à Titio, cum illud lædant ac vulnerent.

COROLLARIA.

Colligitur ex dictis primò: Dispensatum ab oneribus, intelligendum esse de oneribus extraordinarijs, non ordinarijs; quia est priuilegium, quod secum trahit dispensationem in iure communi; Hoc autem, strictè est interpretandum, vt minus, quam fieri possit, ius commune lædatur. *c. Cum dilectus. de consuet.* Idemque dicendum est, etiam de statuto, vel consuetudine speciali alicuius loci, quia huiusmodi statutum, & consuetudo, est instar iuris communis, quod iuri priuilegij specialis præferendum est. *Siluester v. Priuilegium quæst. 9. Suarez. lib. 8. cap. 28. num. 16.*

Secundò; Priuilegium concessum Irregulari ad beneficia, censi concessum solum ad beneficia simplicia, non verò ad curata, vel dignitates, quia, cum sit priuilegium odiosum, ac iuris communis dispensationem continens, quantum fieri potest, est restringendum; talis enim rationabiliter præsumitur esse

li 2 volun-

voluntas Concedentis. *Azor, lib. 5. cap. 23. quest. 2.*

16 Tertiò; Priuilegium ad lites concessum, quantum fieri potest, esse restringendum, quia Priuilegiario occasionem litigandi, & alios vexandi præbet. Similiter priuilegium Episcopo pro suis familiaribus concessum, ut conceditur in *Trid.* intelligi debere de familiaribus, qui actu famulantur, non verò de illis, qui per literas ad famulatum recepti sunt; quia hi propriè & in rigore, non sunt famuli, sed ad famulatum electi; Priuilegium autem, cum iuris communis dispensationem continet, strictè est interpretandum. *Salas disp. 17. sect. 8. num. 49. & 51.*

17 Quartò; Priuilegium, quamuis deroget iuri communi, esse tamen ampliandum, si redundet in fauorem causæ piæ, aut Religionis; quia ius Religionis præualet omni iuri, & censetur summum ius. *L. sunt persone: ff. de Religiosis, & sumptibus funerum.* Propterea priuilegium Militibus, Religiosis, ac alijs similibus Communitatibus concessum ampliandum est, quia Reipublicæ, Religionis, ac bono communi maximè expedit, huiusmodi Communitatibus fauere; & hoc præponderat læsioni, quæ iuri communi, per eius derogationem infertur, *Sanchez lib. 8. disp. 1. n. 13.*

18 Quintò; Priuilegia, quæ in iure communi continentur; Vt priuilegium, quo Clerici à potestate laicâ eximuntur, esse amplianda, ac latè interpretanda; quoniam vim legis habere censentur; nec absolutè sunt iuri contraria, sed potius conformia, cum constituent ius com-

mune. Idemque dicendum est, de dispensationibus, quæ in corpore iuris continentur, siue, quæ per leges, aut Canones conceduntur; Hæ enim, sunt quasi leges. Denique idem dicendum videtur de priuilegijs, quæ toti alicui Religioni, vel Communitati, in perpetuum conceduntur; quia hæc etiam, vim habent legis, ac si essent in iure expressa, cum sint constitutiones perpetuæ, & Communitati, quæ perpetua est, concessa, *Salas d. 20. e. 10. n. 90.*

Sextò; Priuilegia, motu proprio concessa, quamuis sint contra ius commune, esse amplianda, ut colligitur ex *cap. Si motu proprio: de præb. in 6.* Quia Priuilegia sic concessa, censentur proprium beneficium Principis, cuius honor, ac liberalitas latam interpretationem exigere videtur. *Suarez lib. 8. cap. 27. num. 8.*

Septimò; Priuilegium iuri alterius derogans, esse restringendum, quantum verborum proprietatis patitur; Quia Princeps non præsumitur velle alteri præiudicium asserre, nisi exprimat. *L. nec auus; cap. De emancip. liberorum.* Imo Princeps, ius alteri iam quæsitum, sine graui, ac manifestâ causâ, auferre non potest, etiam si priuilegium, motu proprio concedat; quia neminem sine causâ rebus suis spoliare potest. Vnde priuilegium ad plura beneficia obtinenda, & ad beneficia vacantia conferenda, strictè est interpretandum, quia cedit in præiudicium Tertij, & Ordinarij, ad quem prouisio, de iure ordinario, competit *Sanch. lib. 9. disp. 2. num. 3.*

QVAE-